

Urologisen syövän vaikutus miehen seksuaalisuuteen

Turun AMK:n opinnäytetyö
Hoitotyön koulutusohjelma | Sairaanhoidaja
Marraskuu 2011
Eevi Sippola ja Sonja Storm

Johdantoa

- Vuonna 2009 Suomessa todettiin miehillä 14747 syöpätapausta, joista urologisia syöpätapauksia oli 5953 (Suomen syöpärekisteri 2011).
- Opinnäytetyö on osa Lounais-Suomen syöpäyhdistyksen (LSSY) ja Turun ammattikorkeakoulun Terveysalan – tulosalueen yhteistyöhanketta
- Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla kirjallisuuskatsauksen avulla, miten urologinen syöpä vaikuttaa miehen seksuaalisuuteen. Tavoitteena on kuntoutustoiminnan kehittäminen.

Urologinen syöpä

- Urologia on miesten ja naisten virtsaelinsairauksia ja miesten sukupuolielinten sairauksia käsittelevä lääketieteen ala.
- Urologisiin syöpiin luetaan munuaissyöpä, virtsaputken syöpä, virtsarakkosyöpä, eturauhassyöpä, kivessyöpä ja penissyöpä.
- Tässä opinnäytetyössä ei käsitellä munuaissyöpää.

Seksuaalisuus

- Ihmisen yksilöllinen perustarve ja oleellinen osa elämää, joka mielletään usein vain toiminnaksi, jonka tavoitteena on seksi.
- Ihmisen suhde omaan minäänsä ja kehoonsa sekä osa tunnemaailmaa.
- Seksuaalisuuden avulla ihmiset tuovat esille luottamuksellisimpia tunteitaan ja läheisyyden tarvetta.
- Pysyvä riippumatta iästä, elämäntilanteesta tai muista tekijöistä.

Opinnäytetyön tarkoitus ja toteuttamismenetelmät

Tutkimuskysymykset:

1. Miten urologinen syöpä vaikuttaa miehen seksuaalisuuteen?
 - 1.1 Miten urologinen syöpä vaikuttaa miehen seksuaaliseen toimintakykyyn?
 - 1.2 Miten urologinen syöpä vaikuttaa miehen seksuaaliseen minäkuvaan?
 - 1.3 Miten urologinen syöpä vaikuttaa miehen seksuaaliseen parisuhteeseen?
 - 1.4 Miten ja kuinka paljon miehet ovat saaneet tietoa urologisen syövän vaikutuksista seksuaalisuuteen?
 - 1.5 Mitä ja minkä verran on julkaistu tietoa urologisen syövän vaikutuksista miehen seksuaalisuuteen?

Aineiston hankinta

- Aineistoa haettiin CINAHL, PubMed ja Medic hakutietokannoista
- Hakusanoina: seksuaalisuus (sexuality), urologinen syöpä (urogenital / urological cancer), syöpä (cancer), mies (men), testicular cancer, bladder cancer ja penile cancer.
- Haut rajattiin aikavälille 2001-2011
- Rajaukset olivat lisäksi tiivistelmän saatavuus ja tutkimuksen tyyppinä tutkimusartikkeli.
- Tutkimuksia valikoitui 13kpl

Sisällönanalyysi

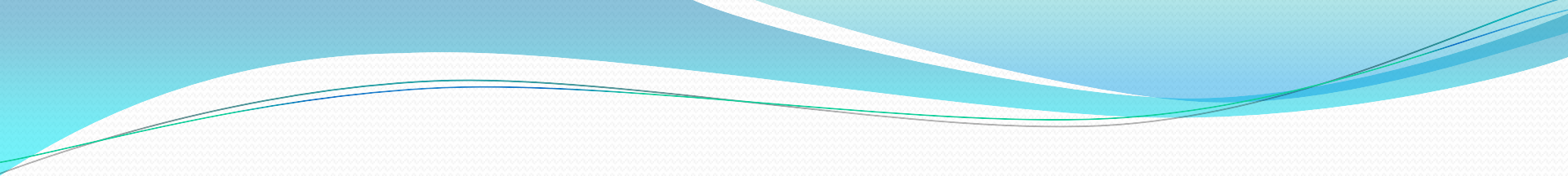
- Aineisto analysoitiin induktiivista sisällönanalyysiä soveltaen.
- Analysoitavat tutkimukset jaettiin neljään osaan: kivessyöpään (n= 4), penissyöpään (n= 3), eturauhassyöpään (n= 5) ja virtsarakon (n= 1) syöpään liittyviin.
- Aineistosta pelkistettiin käsitteitä, joista muodostettiin alakategoriat, yläkategoriat ja pääkategoria.

Urologisen syövän vaikutus miehen seksuaalisuuteen

- Vaikutukset seksuaalisuuteen olivat riippuvaisia siitä, mitä urologista syöpää mies sairasti.
- Merkittävästi vaikutti myös se millä hoitokeinolla urologista syöpää oli hoidettu.
- Eri syöpien hoitomuodoilla oli erilaisia vaikutuksia miehen seksuaalisiin toimintoihin, seksuaaliseen minäkuvaan ja seksuaaliseen parisuhteeseen.

- Riippumatta syövästä ja sen hoitomuodosta, useimmat miehet olivat tyytyväisiä omaan seksuaalisuuteensa hoitojen jälkeen.
- Suurimmalla osalla miehistä, joilta urologista syöpää oli hoidettu, säilyi seksuaalinen halu.
- Miehet, joita oli hoidettu useiden hoitojen yhdistelmällä, kokivat enemmän erektiohäiriöitä, alentunutta seksuaalista kiinnostusta ja kykyä nauttia seksistä sekä seksuaalisen halun vähentymistä.

- Suurimmalla osalla miehistä erektio toiminta säilyi muuttumattomana tai lähes samana kuin ennen hoitoja, lukuun ottamatta miehiä, jotka olivat sairastaneet eturauhassyöpää.
- Hoitojen loppumisen jälkeen, seksuaalisen toimintakyvyn häiriöt paranivat osalla miehistä, kun aikaa oli kulunut jonkin verran.
- Osalle miehistä muutoksia itseluottamuksessa, itsetunnossa, miehisyydessä ja persoonallisuudessa sekä ulkoisessa ja sisäisessä minäkuvassa.

-
- Urologinen syöpä aiheutti osalle miehistä ongelmia seksuaalisessa parisuhteessa.
 - Suurimmaksi osaksi miehet olivat tyytyväisiä seksuaaliseen parisuhteeseensa ja kokivat puolisoidensa hyväksyneen hoidoista aiheutuneet sivuvaikutukset.

Eettisyys ja luotettavuus

- Eettisiä ongelmia ei ole.
- Opinnäytetyössä noudatettiin hyvää tieteellistä käytäntöä.
- Lähteisiin valittiin mahdollisimman luotettavia ja tasokkaita tieteellisiä tutkimuksia.

- Tuotiin esille tiedonhaku prosessi ja sisäänotto- ja poissulkukriteerit, joiden avulla lukijan on helpompi arvioida kirjallisuuskatsauksen luotettavuutta.
- Luotettavuutta heikentää tutkimusten vähäisyys ja niiden tutkimustarkoitusten erilaisuus, jonka vuoksi suurinta osaa opinnäytetyön tuloksista ei pystytty esittämään useampaan tutkimukseen viitaten.

Tulosten hyödynnettävyys

- Kuntoutustoiminnan kannalta on tärkeää, että tiedon antaminen aloitetaan heti diagnoosin saannin aikaan.
- Tiedon antaminen eri hoitomuodoista ja niiden sivuvaikutuksista on tärkeää heti diagnoosin aikaan, jotta miehet voivat osallistua hoitomuodon valintaan ja osaavat varautua hoidon mahdollisiin sivuvaikutuksiin
- Miehet kaipaavat kuntoutuksen tuomaa vertaistukea

Tulevaisuuden tutkimuskohteet

- Tärkeää olisi, että aihetta tutkittaisiin lisää, erityisesti harvinaisempien urologisten syöpien kohdalla.
- Enemmän tutkimustietoa urologisen syövän psykologisista vaikutuksista seksuaalisuuteen.
- Lisäksi tulisi myös tutkia, miten miehet ovat saaneet informaatiota, ja miten miehet sitä haluavat saada, esimerkiksi oppaiden tai lehtisten muodossa.